

Valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 61 hallituksen esityksen johdosta laiksi kehitysalueiden veronhuojennuksista ja laiksi leimaverolain 97 a §:n muuttamisesta

Eduskunta on 26 päivänä syyskuuta 1989 lähettänyt valtiovarainvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen n:o 114 laiksi kehitysalueiden veronhuojennuksista ja laiksi leimaverolain 97 a §:n muuttamisesta.

Valiokunta on käsitellyt tämän esityksen yhteydessä eduskunnan valiokuntaan 19 päivänä toukokuuta 1989 valmistelevasti käsiteltäväksi lähettämän ed. Nordmanin ym. toivomusaloitteen n:o 81 kehitysalueiden veronhuojennusten säilyttämisestä.

Kehitysalueiden veronhuojennuksista annettun lain mukaan yrittäjä, joka vuosien 1982—1989 aikana perustaa kehitysalueelle uuden tuotantolaitoksen tai matkailuyrityksen taikka laajentaa tai uudistaa siellä sijaitsevaa tuotantolaitosta tai matkailuyritystä, saa valtion- ja kunnallisverotuksessa sekä leimaverotuksessa veronhuojennuksia. Veronhuojennukset valtion- ja kunnallisverotuksessa myönnetään kymmenenä verovuotena. Lakia sovelletaan verovuosina 1982—1998.

Valtion- ja kunnallisverotuksessa myönnettävät veronhuojennukset ovat vapaa poisto-oikeus käyttöomaisuudesta, ylimääräinen investointivähennys, harkintaverotuskielto ja varallisuusverovapaus. Lisäksi myönnetään leimaverovapaus kiinteistön hankinnasta.

Hallitus ehdottaa, että säädettäisiin uusi kehitysalueiden veronhuojennuksia koskeva lainsäädäntö. Nykyisen kehitysalueiden veronhuojennuslain mukaiset veronhuojennukset säilyisivät nykyisen lain mukaisina vuodelta 1998 toimitettavaan verotukseen saakka.

Uuden kehitysalueiden veronhuojennuslain mukaan ei enää myönnettäisi investointivähennystä, joka on lopullinen verovähennys. Kun hallituksen kokonaisverouudistusta koskevan suunnitelman mukaan harkintaverotuksesta luovutaan verovuodesta 1991 alkaen, nykyisessä laissa olevalla harkintaverotuskiellolla ei olisi enää merkitystä, joten se ei sisälly esityk-

seen. Varallisuusverovapaudesta, jonka vero-vaikutus on käytännössä hyvin vähäinen, ehdotetaan verouudistuksen periaatteiden mukaisesti luovuttavaksi.

Uudessa kehitysalueiden veronhuojennuslaissa ehdotetaan veronhuojennuksena käyttöomaisuusinvestointien vapaata poisto-oikeutta, jonka merkitys nykyisestä on kasvanut elinkeinoverotuksen muiden muutosten johdosta. Leimaverolaissa oleva kehitysalueiden tuloverotuksen huojennuksiin liittyvä hakemuksesta myönnettävä vapautus kiinteistön lainhuudatusleimaverosta ja kaupungissa olevaa vuokratonttia rakennuksineen koskevasta leimaverosta säilytettäisiin entisellään. Veronhuojennukset myönnettäisiin samanlaisille tuotantolaitoksille ja matkailuyrityksille kuin nykyisin.

Lain soveltamisala olisi uuden aluepoliittisen lainsäädännön mukainen. Aluepoliittisessa aluejaossa on neljä perusvyöhykettä, joista kehitysalueita ovat vyöhykkeet yhdestä kolmeen. Ensimmäisessä ja toisessa perusvyöhykkeessä on kummassakin 15 kuntaa enemmän kuin nykyisen kehitysalueiden veronhuojennuslain soveltamisalueella.

Kehitysalueiden uusi veronhuojennuslaki ehdotetaan säädettäväksi koskemaan kehitysalueella sinä aikana tapahtuvia investointeja kuin aluepolitiikasta annettu laki on voimassa eli vuodesta 1990 vuoden 1993 loppuun. Vapaa poisto-oikeus olisi voimassa verovuosilta 1990—1997. Leimaverovapaus myönnettäisiin vuosina 1990—1993 tapahtuneista kiinteistön hankinnoista.

Toivomusaloitteessa n:o 81 ehdotetaan eduskunnan hyväksyttäväksi toivomus, että hallitus ryhtyisi toimenpiteisiin kehitysalueiden veronhuojennusten säilyttämiseksi.

Valiokunta on käsitellyt asian ja todennut hallituksen esitykseen sisältyvät lakiehdotukset tarkoituksenmukaisiksi. Hallituksen esityksen perusteluihin yhtyen valiokunta on päättänyt

asettua puoltamaan hallituksen esitykseen sisältyvien lakiehdotusten hyväksymistä.

Verolainsäädännössämme ei ole ollut diffuusiotalanteita koskevia erityissäännöksiä. Siten niitä ei ole sisältynyt myöskään kehitysalueiden veronhuojennuslainsäädäntöön. Kuluvan vuoden alusta alkaen on elinkeinoverolainsäädäntöön sisältynyt diffuusioita koskevia erityissäännöksiä. Fuusiotilanteissa ei muun lainsäädännön tai myöskään lakiehdotuksen mukaan menetettäisi kehitysalueiden veronhuojennuksia. Koska ei voida pitää asianmukaisena, että näin kävisi diffuusiotalanteessa, valiokunta ehdottaa lisättäväksi lakiehdotuksen 2 §:ään 2 momentiksi säännöksen, jonka mukaan yh-

tiöittämisen yhteydessä syntyneellä elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 52 a §:ssä tarkoitetulla uudella verovelvollisella on oikeus vähentää sille siirretyn käyttöomaisuuden hankintameno niin kuin sanottu uusi verovelvollinen olisi itse tehnyt investoinnin.

Käsitlemänsä aloitteen suhteen valiokunta on asettunut kielteiselle kannalle.

Valiokunta kunnioittaen ehdottaa,

että Eduskunta päättäisi hyväksyä hallituksen esitykseen sisältyvän 2. lakiehdotuksen muuttamattomana ja 1. lakiehdotuksen näin kuuluvana:

1.

Laki

kehitysalueiden veronhuojennuksista

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

2 §

(1 mom. kuten hallituksen esityksessä)

Verovelvollisella, joka jatkaa elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 52 a §:ssä tarkoitetulla tavalla emoyhteisönsä aikaisemmin harjoittamaa toimintaa, on oikeus vähentää 1

momentissa tarkoitetun sille siirretyn käyttöomaisuuden hankintameno verotuksessa niin kuin se itse olisi tehnyt 1 momentissa tarkoitetun investoinnin.

3—6 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

Samalla valiokunta ehdottaa,

että toivomusaloite n:o 81 hylättäisiin.

Helsingissä 2 päivänä marraskuuta 1989

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Mäki-Hakola, varapuheenjohtaja Luttinen, jäsenet E. Aho, Hokkanen, Järvenpää, Kettunen,

Laaksonen, Lahti-Nuuttila, Malm, Mattila, Rusanen, Tenhiälä, Viljanen ja Vähäkangas sekä varajäsenet Kalliomäki, Pekkarinen, Tiuri ja Vihriälä.

Vastalause

1. Hallituksen esitys merkitsee kehitysalueiden veronhuojennusten heikentämistä

Hallitus on verouudistuksen yhteydessä tähän mennessä heikentänyt jo monia kehitysalueiden veronhuojennusetuuksia, vaikka maan tasapainoinen kehittäminen olisi edellyttänyt toisenlaisia toimenpiteitä. Kehitysalueiden veronhuojennuksia koskevan nykyisen lain voimassaoloaika päättyy vuoden vaihteessa. Hallituksen esitys merkitsee kehitysalueiden yritysten kannalta kielteisen kehityksen jatkumista. Keskusta katsoo, ettei nykyistä veronhuojennuslainsäädäntöä tule heikentää.

2. Vapaa poisto-oikeus käyttöomaisuudesta tulee säilyttää nykyisellään

Voimassa olevan lain mukaan käyttöomaisuuden vapaa poisto-oikeus koskee tuotantolaitoksen tai matkailuyrityksen perustamisen, laajentamisen tai uudistamisen yhteydessä hankittua käyttöomaisuutta. Verovelvollinen saa poistaa hankintamenon kirjanpidossa ja verotuksessa haluamallaan tavalla käyttöönottovuonna sekä sitä seuraavina yhdeksänä verovuotena. Hallituksen esityksessä poisto-oikeutta rajoitettaisiin siten, että se olisi sallittua käyttöönottovuoden lisäksi enintään neljänä seuraavana vuotena.

3. Ylimääräistä investointivähennystä ei saa poistaa

Ylimääräinen investointivähennys myönnetään valtionverotuksessa investoinneista kehitysalueen ensimmäisellä ja toisella perusvyöhykkeellä sekä kolmannen perusvyöhykkeen A-tukialueeseen kuuluvissa kunnissa.

Vähennyksen enimmäismäärä on ensimmäisellä perusvyöhykkeellä 4 prosenttia, kuitenkin enintään 120 000 markkaa, toisella perus-

vyöhykkeellä 2 prosenttia, kuitenkin enintään 55 000 markkaa, ja kolmannella perusvyöhykkeellä A-tukialueeseen kuuluvissa kunnissa 1 prosentti, kuitenkin enintään 25 000 markkaa.

Katsomme, että ylimääräinen investointivähennys tulee säilyttää uudessa lainsäädännössä.

4. Harkintaverotuskieltoa ei saa kumota

Voimassa olevan lain mukaan harkintaverotusta ei sovelleta uudesta tuotantolaitoksesta tai matkailuyrityksestä saatuun tuloon 10 ensimmäisenä vuotena.

Hallitus ehdottaa harkintaverotuskieltoa koskevan säännöksen poistamista sillä perusteella, että hallituksen kokonaisverouudistusta koskevan suunnitelman mukaan harkintaverotuksesta luovutaan vuodesta 1991 alkaen.

Koska kysymyksessä on vielä toteuttamaton suunnitelma ja koska ensi vuonna voitaisiin soveltaa harkintaverotusta, emme voi hyväksyä harkintaverotuskiellosta luopumista.

5. Varallisuusverovapautta ei tule poistaa

Laissa tarkoitetun tuotantolaitoksen tai matkailuyrityksen tai näiden laajennusta tai uudistusta varten hankittua käyttöomaisuutta ei pidetä veronalaisina varoina määrävuosilta toimitettavissa verotuksissa.

Hallituksen esityksessä katsotaan, että varallisuusverovapaudesta tulee verouudistuksen periaatteiden mukaisesti luopua.

Katsomme, että varallisuusverovapaus tulee edelleen säilyttää.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että valiokunnan mietintöön sisältyvä toinen lakiehdotus hyväksyttäisiin muuttamattomana ja että ensimmäinen lakiehdotus hyväksyttäisiin näin kuuluvana:

1.

Laki**kehitysalueiden veronhuojennuksista**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

(Kuten valiokunnan mietinnössä)

2 §

Verovelvollisella, joka vuosien 1990—1993 aikana perustaa kehitysalueelle uuden tuotantolaitoksen tai matkailuyrityksen taikka laajentaa kehitysalueella olevaa tuotantolaitostaan tai matkailuyritystään taikka uudistaa niiden koneistoa, laitteita tai kalustoa niin, että laitoksen tuotantokyky taikka tuotannon jalostusaste olennaisesti kasvaa tai niin, että yrityksen toimintakyky olennaisesti kasvaa tai laatutaso olennaisesti nousee, on oikeus siltä verovuodelta, jona uutta laitosta tai yritystä taikka laajennusta tai uudistusta varten hankittu käyttöomaisuus otetaan käyttöön sekä yhdeksältä seuraavalta verovuodelta toimitettavissa verotuksissa poistoina vähentää veronalaisesta tulostaan sanotun käyttöomaisuuden hankintamenosta määrä, joka verovelvollisen kirjanpidossa on tällaisena poistona vähennetty.

Milloin 1 momentissa mainittu uuden tuotantolaitoksen tai matkailuyrityksen perustaminen tai laitoksen tai yrityksen laajennus tahi uudistus on tapahtunut kehitysalueen ensimmäisellä tai toisella perusvyöhykkeellä tahi kolmannen perusvyöhykkeen A-tukialueella, sellaisena kuin tämä alue on perusvyöhykkeiden jakamisesta A- ja B-tukialueisiin 28 päivänä joulukuuta 1988 annetussa valtioneuvoston päätöksessä (1373/88), verovelvollisella on oikeus sanotussa momentissa tarkoitettuina verovuosina vähentää valtionverotuksessa veronalaisesta tulostaan muiden lainsäädännössä myönnettyjen vähennysten lisäksi kunakin vuotena ylimääräisenä investointivähennyksenä määrä, joka on kehitysalueen ensimmäisellä perusvyöhykkeellä 4 prosenttia, kuitenkin enintään 120 000 markkaa, toisella perusvyöhykkeellä 2 prosenttia, kuitenkin enintään 55 000 markkaa, ja kolmannen perusvyöhyk-

keen A-tukialueella 1 prosenti, kuitenkin enintään 25 000 markkaa, uuteen tuotantolaitokseen tai matkailuyritykseen taikka niiden laajennukseen tai uudistukseen sijoitetun 1 momentissa tarkoitettua käyttöomaisuuden alkuperäisestä hankintamenosta.

Edellä tässä pykälässä tarkoitettua uutta tuotantolaitosta tai matkailuyritystä tahi laitoksen taikka yrityksen laajennusta tai uudistusta varten hankittua käyttöomaisuutta ei pidetä veronalaisina varoina tässä pykälässä mainituilta verovuosilta toimitettavissa valtionverotuksissa.

Verovelvollisella, joka jatkaa elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 52 a §:ssä tarkoitetulla tavalla emoyhteisönsä aikaisemmin harjoittamaa toimintaa, on oikeus vähentää 1 momentissa tarkoitettua sille siirretyn käyttöomaisuuden hankintameno verotuksessa niin kuin se itse olisi tehnyt 1 momentissa tarkoitettua investointia. Edellä olevia tämän pykälän 2 ja 3 momenttia sovelletaan edellä tarkoitettuun uuteen verovelvolliseen niin kuin niitä olisi sovellettu emoyhteisöön.

3 §

(Kuten valiokunnan mietinnössä)

4 §

(1 ja 2 mom. kuten valiokunnan mietinnössä)

Kunnallisverotuksessa ei sovelleta harkinta-verotusta uudesta tuotantolaitoksesta tai matkailuyrityksestä saatuun tuloon niinä verovuosina, joilta toimitettavissa kunnallisverotuksissa 2 §:n säännöksiä on siihen sovellettava.

Tämän pykälän 3 momenttia sovelletaan yhtiöittämisen yhteydessä uuteen verovelvolliseen niin kuin sitä olisi sovellettu emoyhtiöön.

5 ja 6 §

(Kuten valiokunnan mietinnössä)

Helsingissä 2 päivänä marraskuuta 1989

Mauri Pekkarinen
Esko Aho

Jukka Vihriälä
Kalevi Mattila
Juhani Vähäkangas

Hannu Tenhiälä
Timo Laaksonen